

Leksikonord

Antropologi og etnografi er videnskaber, der forsøger at undersøge og dokumentere menneskelige og sociale forhold i kraft af det samfund, religion, køn, alder m.m., man repræsenterer.

Opdagelsesrejsende er en betegnelse, der især er blevet brugt om ledere af europæiske ekspeditioner, der havde til formål at kortlægge ukendte dele af kloden, oprette transportruter, erobre jord og rigdomme, man kunne tage med tilbage til sit hjemland.

Feltarbejde er en arbejds metode, man benytter inden for fagene antropologi og etnografi, og den består bl.a. i, at man indsamler viden gennem interviews og observation.

Performativitet kommer fra begrebet performance, der er en kunstgenre, som for det meste udføres foran et publikum. Betegnelsen kan bruges som paraplybetegnelse for alle former for kunst, der involverer et element af optræden eller iscenesættelse.

Oplysningstiden er en periode fra ca. 1690-1800 i Europas historie, der kendetegnes ved, at naturvidenskaben vinder indpas og er i stand til at forklare fænomener, som eksempelvis tidligere er blevet forklaret gennem religion.

Kolonialismen begyndte for alvor omkring år 1500, blandt andet pga. den fremvoksende kapitalisme i Europa. En koloni betyder i dag det magtområde, en stat opretter uden for sit eget territorium.

Undervisningsforløb

Varighed: 1, 1,5 eller 2,5 time (workshop).

Pris: 1 og 1,5 time er gratis. 2,5 time (workshop) koster 350 kr.

Bestilling: telefon: 33 18 17 86 / 33 18 17 80 alle hverdage, eller e-mail: hoe@kunsthallenikolaj.dk

Charlotte Haslund-Christensen

De indfødte

23. februar - 12. maj 2008

8. klasse - gymnasiet, HF, VUC, seminarier m.fl.

Skoletjenesten / Nikolaj

De indfødte

Projektet *De indfødte*, lavet af billedkunstneren Charlotte Haslund-Christensen, tager afsæt i den aktuelle diskussion om indvandring, hvor begreber som danskhed og national identitet er til debat, set i lyset af en bredere global diskussion om Vestens fordomme i forhold til resten af verden.

Udstillingen *De indfødte* består primært af 30-35 portrætter af indfødte danskere. De er taget i løbet af 2006-07, hvor Charlotte Haslund-Christensen på samme måde som en etnograf eller antropolog begav sig ud på tre større ekspeditioner, der tilsammen blev tilrettelagt under betegnelsen *Danmarksekspeditionen*. Det er en ekspedition til fjerne egne, og landet er Danmark. Formålet med *Danmarksekspeditionen* er at undersøge begrebet danskhed og dokumentere de indfødte gennem det, som Haslund-Christensen kalder et kunstnerisk feltarbejde. Kunstneren har rejst til forskellige regioner i Danmark og undersøgt, hvordan danskere ser ud. Er der f.eks. forskel på de indfødte i Esbjerg og i Tisvildeleje? Med hjælp fra lokale finder hun frem til de indfødte, det vil sige folk, der er født og opvokset i samme by i Danmark, hvorefter hun fotograferer dem og interviewer dem om, hvad det vil sige at være dansk.

Danmarksekspeditionen

På ekspeditionerne klædte Charlotte Haslund-Christensen sig som ekspeditionsleder iført uldknickers, engelske lædersko, uldvest og hvid skjorte. Derudover var hun udstyret med en ekspeditionsbil, en ekspeditionskasse, som var fyldt med kort, notesbøger og opmålingsudstyr. Tøjet og udstyret leder tankerne hen på de opdagelsesrejsende, der fra Oplysningstiden og frem ønskede at kortlægge og beskrive verden og alle dens fænomener og dermed også ukendte folkeslag. Haslund-Christensen rejste med en lokal rejsefører, Manduela Riger-Kusk, der hjalp med at skabe kontakt til de indfødte i de forskellige dele af Danmark, ligesom tidligere opdagelsesrejsende, der også benyttede sig af lokale hjælpere.

Processen, hvor Haslund-Christensen iscenesætter sig selv som ekspeditionsleder ved hjælp af tøj og forskellige former for udstyr, samt samtalerne med de indfødte og portrætteringen er vigtig for den samlede forståelse af udstillingen. *Danmarksekspeditionen* skal forstås som et værk i sig selv, hvor det performative og den kunstneriske handling er det primære, men processen fungerer også som historisk og visuel baggrund for udstillingens fotografier.

Tidligere arbejdede kunstnere traditionelt med værker i deres atelier eller værksteder, men Haslund-Christensen har ladet sig inspirere af antropologi og etnografi og har været på ekspeditioner og lavet feltarbejde. Det er karakteristisk for samtidskunsten, at kunstnere lader sig inspirere af forskellige metoder i deres måde at arbejde med kunst på, og mange kunstnere har anvendt f.eks. arkæologiske, historiske og biologiske arbejdsmetoder som en del af deres kunstneriske praksis.

Det vestlige blik

Interessen for at tage på ekspeditioner og opdagelsesrejser har Charlotte Haslund-Christensen fra sin farfar, Henning Haslund-Christensen, en kendt opdagelsesrejsende, der i 1930'erne rejste til blandt andet Mongoliet og indsamlede materiale om de indfødte dér. Derudover er Charlotte Haslund-Christensen medlem af Kvindelige Eventyreres Klub og har selv rejst meget over hele verden. Danskerne på fotografierne i udstillingen er iscenesat med afsæt i farfarens gamle fotografier af indfødte. Haslund-Christensen har bedt mennesker fra forskellige danske regioner stille op til et gruppeportræt, hvor de bliver placeret på række på en vej i det kvarter, de bor i, og iklædt deres hverdagstøj. Derefter fotograferer Charlotte Haslund-Christensen gruppen af indfødte forfra og bagfra. Opstillingen af mennesker, der bliver fotograferet fra forskellige vinkler, er en historisk, traditionel antropologisk opstilling, som man tidligere anvendte for at kunne dokumentere fremmede folks anatomi, klædedragter osv.

Antropologer og andre videnskabsmænd, der var interesseret i andre kulturer, brugte fotografiet som et arbejdsredskab, der kunne dokumentere deres opdagelser. Det betyder, at deres fotografiske metode er registrerende og forsøger at eksistere uden at give en fortolkning af motivet. Da fotografiet kom frem i midten af 1800-tallet, var det en generel antagelse, at det var et objektive medie, der kunne fungere som et filterløst vindue til verden. I nyere tid har man

The Artist as Explorer

Charlotte Haslund-Christensen er uddannet fra The International Center of Photography i New York og Danmarks Fotografiske Billedskole Fatamorgana i København og har tidligere udstillet i ind- og udland. Derudover har hun arbejdet som fotograf for bl.a. bistandsorganisationer som Red Barnet, CARE Danmark og Børnefonden.

sat spørgsmålstegn ved det verdensbillede, der lå til grund for sådanne fotografier. Man har gjort op med forestillingen om et neutralt, registrerende blik til fordel for en forståelse af, at den måde, vi ser verden på, altid vil være præget af vores egne både kulturelle og personlige holdninger og værdier. Ligeledes bliver fotografiet heller ikke mere opfattet som en objektiv reproduktion, fordi kunstneren foretager valg i forhold til motiv, perspektiv osv. Og med fremkomsten af det digitale fotografi er mediets manipulerbarhed blevet endnu mere synlig.

Haslund-Christensens registrerende fotografier af danskere er en kritisk kommentar til den måde, man i den vestlige verden har fremstillet fremmede kulturer på, samt en reaktion på de fordomme, der eksisterer i forhold til fremmede i det danske samfund i dag. Da de opdagelsesrejsende begav sig ud i verden for at dokumentere og undersøge, blev det samtidig deres vestlige verdensbillede og blik, der formede forståelsen af anderledes kulturer. Derudover bidrog den vestlige verdens kolonisering af bl.a. Afrika, Nordatlanten og Latinamerika også til, at fremmede kulturer blev underlagt en vestlig ekspansion, der formede samfundene både økonomisk, kulturelt og politisk.

I projektet *De indfødte* vender Haslund-Christensen det vestlige blik indad mod det danske samfund og skaber en repræsentation af samfundet på samme måde, som man i den vestlige verden tidligere har fremstillet fremmede og anderledes kulturer. Hun synliggør det magtfulde blik, der fastfryses af fotografen, og de midler, man traditionelt har brugt i Danmark og Vesten til at kategorisere de 'indfødte' andre steder i verden. Gennem fotografierne på udstillingen tegnes et portræt, ikke af danskerne og det danske samfund, men af den måde, man traditionelt har visualiseret fremmede kulturer i den vestlige verden på – og samtidig stilles der spørgsmålstegn ved, hvilket blik der møder fremmede i dagens Danmark.

Arbejdsspørgsmål

- Hvornår er det moralsk og etisk i orden at tage et foto, der skal repræsentere og iscenesætte en fremmed kultur?
- Er der fotografiske genrer, hvor fotografens rolle er mindre betydningsfuld?
- Hvad forbinder man med det at være indfødt dansker?
- Hvilken betydning har nationalitet?
- Hvordan ville du iscenesætte dig selv som dansker på et fotografi?
- Hvorfor hedder udstillingen *De indfødte*?